

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Методична серія. Випуск 423

Заснована в 2016 році

І. В. Астремська

ПСИХОДІАГНОСТИКА

Методичні рекомендації до вивчення
навчальної дисципліни

Для спеціальності 053 Психологія

Миколаїв – 2025

УДК 159.923.3(076)

А 91

Рекомендовано до друку Вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 2 від 28 лютого 2023 р.).

Рецензенти:

С. В. Карсканова – канд. псих. наук, доцент, в.о. завідувачки кафедри психології НУК імені Адмірала Макарова.

С. Ю. Сургова – канд. пед. наук, доцент кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Астремська І. В.

А 91 Психодіагностика : метод. рек. до вивч. навч. дисципліни для спец. 053 Психологія / І. В. Астремська. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. – 56 с. – (Методична серія ; вип. 423).

Методичні рекомендації містять програми і плани занять з дисципліни «Психодіагностика», а також питання до контрольної роботи та підсумкового контролю, що допоможе та полегшить студентам підготовку до нього.

УДК 159.923.3(076)

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Зміст навчальної дисципліни.....	11
4.1. План лекцій.....	11
4.1.1 Денна форма.....	11
4.1.2 Заочна форма.....	15
4.2 План групових занять.....	17
4.2.1 Денна форма.....	17
4.2.2 Заочна форма.....	21
4.3 Завдання для самостійної роботи.....	23
4.4 Забезпечення освітнього процесу.....	25
5. Поточний контроль.....	26
5.1 Питання до контрольної роботи № 1.....	26
5.2 Питання до контрольної роботи № 2.....	30
5.3 Питання до контрольної роботи № 3.....	32
5.4 Питання до контрольної роботи № 4.....	34
5.5 Питання до підсумкової контрольної роботи (заочного відділення).....	38
6. Підсумковий контроль	43
7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання.....	46
7.1 Денна форма навчання.....	46
7.2 Заочна форма навчання.....	46
7.3 Пояснення до умов визначення рейтингу.....	47
8. Рекомендовані джерела інформації.....	54

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Психодіагностика	
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	053 Психологія	
Спеціалізація (якщо є)	–	
Освітня програма	Психологія	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	III	
Навчальний рік	2022-2023	2022-2023
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма 5-6	Заочна форма 7-9
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	7 кредитів / 210 годин	
Структура курсу: - лекції - семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) - годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	51	18
	51	14
	108	178
Відсоток аудиторного навантаження	49%	15%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо)		
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: оволодіти знаннями про предмет, об'єкт, основні поняття психодіагностики, розглянути основні вимоги до проведення психодіагностики, визначити психодіагностику як основи практичної діяльності психолога освіти, проаналізувати особливості освітньої психодіагностики, ознайомитися з процедурою та методами освітньої психодіагностики; вчити студентів навчатися, працювати, бути щасливими, толерантно жити та спілкуватися з іншими людьми.

Завданнями психодіагностики є встановлення індивідуального ступеня вираженості психічних властивостей та їх взаємозв'язків;

- ознайомити з важливими галузями та етапами розвитку психодіагностики;

- сформувати уявлення про основні підходи та напрями і концепції, галузі застосування психодіагностичних методик;

- сформувати навички організації психодіагностичного процесу; навчити засобам обробки та інтерпретації методик та підготовки заключення;

- показати можливість застосування психодіагностичних методик у практичній та науково-дослідницькій роботі;

Передумови вивчення дисципліни – сукупність методик і прийомів формування психологічного діагнозу оцінки. Сучасна психодіагностика фіксує та описує в упорядкованому вигляді психологічні відмінності як між людьми, так і між групами людей, об'єднаних за якоюсь ознакою; розробляє ефективну систему діагностичних методик, які дозволяють вирішувати завдання, що ставить перед психологією суспільство; розробляє методи виявлення, вимірювання та вивчення індивідуально-психологічних особливостей людини. Психодіагностика збирає інформацію про особливості психіки, виявлення різноманітних психічних та психофізіологічних якостей та особливостей, а також рис особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, педагогічна психологія, вікова психологія, соціологія, математична статистика.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент має знати:

- предмет психодіагностики, основні поняття;
- основні завдання психодіагностики;

- основні вимоги до проведення психодіагностики;
- особливості освітньої психодіагностики, процедури та методи освітньої психодіагностики.

мас вміти:

- визначити відповідний метод і методику дослідження;
- використовувати теоретичні знання з психодіагностики для вирішення актуальних практичних питань запиту;
- на професійному рівні проводити психодіагностичне дослідження;

Програмні компетентності

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. Програма навчальної дисципліни

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ І. ПСИХОДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА				
Блок 1. Основи психодіагностики в психологічній практиці				
1.	Психодіагностика як наука та практична галузь знань.	2	2	6
2.	Психодіагностика в психологічній практиці.	2	2	6
3.	Методи психодіагностики.	2	2	6
4.	Психометричні основи психодіагностики.	2	2	6
5.	Організація і проведення психодіагностичного обстеження.	2	1	6
Контрольна робота за блоком 2.			1	6
Усього – 60 год. Кредитів ECTS –2.		10	10	36
МОДУЛЬ ІІ. МЕТОДИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ОСОБИСТОСТІ				
Блок 2. Нетестові, проєктивні та ін. методи психодіагностики особистості				
6.	Нетестові методи психодіагностики.	4	4	9
7.	Методи психодіагностики особистості.	4	4	9
8.	Проєктивні методи в психодіагностиці.	4	3	8
Контрольна робота за блоком 2.			1	5
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		12	12	31
Блок 3. Прикладні аспекти психодіагностики психічних властивостей, станів особистості				
9.	Психодіагностика мотивації та здібностей.	4	4	3
10.	Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації.	4	4	3

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

11.	Темперамент і характер.	2	2	6
12.	Психодіагностика самосвідомості.	4	4	3
13.	Психодіагностика міжособистісних взаємин.	4	3	5
Контрольна робота за блоком 3.			1	3
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		18	18	23
Блок 4. Особливості психодіагностики вікових груп				
14	Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Готовність до навчання.	4	4	5
15	Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства), підлітків та юнаків.	4	4	5
16	Психодіагностування у дорослому (зрілому) віці.	3	2	3
Контрольна робота за блоком 4.			1	5
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		11	11	18
Всього за курсом – 240 год. Кредитів ECTS – 8.		51	51	108

Заочна форма:

№ з/п	Теми	Лекції	Групові заняття	СРС, в т.ч. індивідуальна
МОДУЛЬ І. ПСИХОДІАГНОСТИКА ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА				
Блок 1. Основи психодіагностики в психологічній практиці				
1.	Психодіагностика як наука та практична галузь знань.	2	1	9
2.	Психодіагностика в психологічній практиці.	2	1	9
3.	Методи психодіагностики.			9
4.	Психометричні основи психодіагностики.	2	1	10
5.	Організація і проведення психодіагностичного обстеження.	2	1	11
Усього – 60 год. Кредитів ECTS –2.		8	4	48

МОДУЛЬ II. МЕТОДИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ОСОБИСТОСТІ				
Блок 2. Нетестові, проєктивні та ін. методи психодіагностики особистості				
6.	Нетестові методи психодіагностики.	2	2	18
7.	Методи психодіагностики особистості.			18
8.	Проєктивні методи в психодіагностиці.	2	2	16
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		4	4	52
Блок 3. Прикладні аспекти психодіагностики психічних властивостей, станів особистості				
9.	Психодіагностика мотивації та здібностей.	2	2	11
10.	Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації.			11
11.	Темперамент і характер.			10
12.	Психодіагностика самосвідомості.	2	2	10
13.	Психодіагностика міжособистісних взаємин.			10
Усього – 60 год. Кредитів ECTS – 2.		4	4	52
Блок 4. Особливості психодіагностики вікових груп				
14	Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Готовність до навчання.	2	1	6
15	Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства), підлітків та юнаків.			6
16	Психодіагностування у дорослому (зрілому) віці.			6
Підсумкова контрольна робота			1	8
Усього – 30 год. Кредитів ECTS – 1.		2	2	26
Всього за курсом – 240 год. Кредитів ECTS – 8.		18	14	178

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1 План лекцій

4.1.1 Денна форма

№	Тема заняття / план
Лекція 1	Тема № 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань. 1. Зародження і становлення психодіагностики як науки. 2. Основні поняття психодіагностики. 3. Психологічний діагноз. 4. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості. 5. Професійно-етичні норми в психодіагностиці. Значення науки для психологічної практики.
Лекція 2	Тема №2. Психодіагностика в психологічній практиці. 1. Психодіагностика та профорієнтаційна робота практичного психолога. 2. Індивідуально-психологічні особливості і професійні здібності. 3. Здійснення заходів профвідбору. 4. Методи професіографії. 5. Критерії успішності професійної діяльності. Професійне консультування.
Лекція 3	Тема № 3. Методи психодіагностики. 1. Методи психодіагностики. 2. Класифікація методів психодіагностики. 2.1 Операціональна класифікація методів. 2.2 Класифікація методів за ступенем впливу психодіагноста на результати дослідження. 2.3 Категоризація психодіагностичних методів за Б.Г.Ананьєвим. Психодіагностичні завдання.
Лекція 4	Тема №4 Психометричні основи психодіагностики. 1. Переваги і недоліки тестів. 2. Використання тестів 3. Психометричні властивості тестів. 4. Види тестових завдань. 5. Методичне забезпечення тестування.

	6. Рекомендації зі складання комплексу тестових методик. Вимоги до психометричної підготовки психолога-психодіагноста.
Лекція 5	Тема №5. Організація і проведення психодіагностичного обстеження. 1. Послідовність проведення обстеження. 2. Ситуативна змінна. 3. Змінна цілі дослідження. 4. Змінна тестового психодіагностичного завдання. 5. Змінна особистості досліджуваного. Змінна особистості діагноста.
Лекція 6	Тема № 6. Нетестові методи психодіагностики. 1. Спостереження як метод психологічного дослідження. 1.1 Сутність і види спостереження. 1.2 Послідовність здійснення наукового спостереження. 2. Опитувальні методи у психодіагностиці. 2.1. Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного методу 2.2 Телефонне опитування. Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу.
Лекція 7	Продовження теми 3. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні. 3.1 Сутність експертного оцінювання. 3.2 Послідовність експертного оцінювання. 4. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження. 4.1 Сутність контент-аналізу. Контент-аналіз та його етапи у психодіагностиці.
Лекція 8	Тема № 7. Психодіагностика особистості. 1. Періоди дослідження особистості. Особистісні опитувальники, різновиди, характеристика
Лекція 9	Продовження теми Теоретичні концепції особистості та її дослідження.

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

Лекція 10	Тема №8. Проективні методи в психодіагностиці. 1. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. Історія питання
Лекція 11	Продовження теми 1. Поняття проєкції та її види. Проективні методики, їх види.
Лекція 12	Тема № 9. Психодіагностика мотивації та здібностей. 1. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. 2. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості. Прямі методи діагностики мотиваційної сфери.
Лекція 13	Продовження теми 9 2.1. Проективні методи діагностики мотиваційної сфери. 3. Проблема здібностей. Структура та різновиди здібностей. Діагностика здібностей та інтелекту.
Лекція 14	Тема № 10 Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації. 1. Поняття психічного стану та його характеристика. Класифікація психічних станів.
Лекція 15	Продовження теми 10 2. Основні видів психічних станів. Діагностика психічних станів.
Лекція 16	Тема №11. Темперамент і характер. 1. Основні погляди на природу темпераменту. 2. Взаємозв'язок темпераменту з властивостями особистості. 4. Підходи до дослідження темпераменту. 5. Зв'язок характеру з темпераментом. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру та їх поведінкові прояви.
Лекція 17	Тема №12. Психодіагностика самосвідомості. 1. Поняття самосвідомості особистості. 2. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. Стандартизовані самозвіти.

Лекція 18	Продовження теми 12 3. Нестандартизовані самозвіти. 4. Опитувальник самовідношення. Методи виміру локусу контролю.
Лекція 19	Тема 13. Психодіагностика міжособистісних взаємин. 1. Соціально-психологічні явища в групі. Систематизація методик.
Лекція 20	Продовження теми 13 Методики діагностики міжособистісних взаємин.
Лекція 21	Тема № 14. Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Готовність до навчання. 1. Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку. Фактори ризику у дошкільному віці. 2. Психодіагностика готовності до школи. Формування внутрішньої позиції школяра.
Лекція 22	Продовження теми 14 3. Інтелектуальна готовність до шкільного навчання. 4. Вольова готовність до шкільного навчання. 5. Моральна готовність до навчання. 6. Процедура визначення психологічної готовності до школи. Варіанти розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-7 річних дітей).
Лекція 23	Тема №15. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства), підлітків та юнаків. 1. Вікові сприятливі прогностичні фактори та фактори ризику. 2. Завдання і функції шкільної психодіагностики. Психолого-педагогічні проблеми. Класифікація основних психолого- педагогічних проблем.
Лекція 24	Продовження теми 15 3. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства). Особливості психодіагностування підлітків та юнаків.
Лекція 25	Тема №16. Психодіагностування у дорослому (зрілому) віці. Психологічна характеристика дорослості.

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

Лекція 26 (1 год.)	Продовження теми 16 Особливості застосування психодіагностичних методів стосовно дорослих людей.
-----------------------	--

4.1.2 Заочна форма

№	Тема заняття / план
Лекція 1	Тема № 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань. 1. Зародження і становлення психодіагностики як науки. 2. Основні поняття психодіагностики. 3. Психологічний діагноз. 4. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості. 5. Професійно-етичні норми в психодіагностиці. Значення науки для психологічної практики.
Лекція 2	Тема №2. Психодіагностика в психологічній практиці. 1. Психодіагностика та профорієнтаційна робота практичного психолога. 2. Індивідуально-психологічні особливості і професійні здібності. 3. Здійснення заходів профвідбору. 4. Методи професіографії. 5. Критерії успішності професійної діяльності. Професійне консультування.
Лекція 3	Тема №2. Психометричні основи психодіагностики. 1. Переваги і недоліки тестів. 2. Використання тестів 3. Психометричні властивості тестів. 4. Види тестових завдань. 5. Методичне забезпечення тестування. 6. Рекомендації зі складання комплексу тестових методик. Вимоги до психометричної підготовки психолога-психодіагноста.
Лекція 4	Тема № 3. Організація і проведення психодіагностичного обстеження. 1. Послідовність проведення обстеження. 2. Ситуативна змінна.

	3. Змінна цілі дослідження. 4. Змінна тестового психодіагностичного завдання. 5. Змінна особистості досліджуваного. Змінна особистості діагноста.
Лекція 5	Тема № 6. Нетестові методи психодіагностики. 1. Спостереження як метод психологічного дослідження. 1.1 Сутність і види спостереження. 1.2 Послідовність здійснення наукового спостереження. 2. Опитувальні методи у психодіагностиці. 2.1 Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного методу. 2.3 Телефонне опитування. 2.4 Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу. 3. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні. 3.1 Сутність експертного оцінювання. 3.2 Послідовність експертного оцінювання. 4. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження. 4.1 Сутність контент-аналізу. Контент-аналіз та його етапи у психодіагностиці.
Лекція 6	Тема №8. Проективні методи в психодіагностиці. 1. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. 2. Історія питання 3. Поняття проекції та її види. Проективні методики, їх види.
Лекція 7	Тема № 9. Психодіагностика мотивації та здібностей. 1. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. 2. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості. 2.1.Прямі методи діагностики мотиваційної сфери. 2.2.Проективні методи діагностики мотиваційної сфери.

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

	3. Проблема здібностей. Структура та різновиди здібностей. Діагностика здібностей та інтелекту.
Лекція 8	Тема №12. Психодіагностика самосвідомості. 1. Поняття самосвідомості особистості. 2. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. 3. Стандартизовані самозвіти. 4. Нестандартизовані самозвіти. 5. Опитувальник самовідношення. Методи виміру локусу контролю.
Лекція 9	Тема № 14. Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Готовність до навчання. 1. Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку. Фактори ризику у дошкільному віці. 2. Психодіагностика готовності до школи. 3. Формування внутрішньої позиції школяра. 4. Інтелектуальна готовність до шкільного навчання. 5. Вольова готовність до шкільного навчання. 6. Моральна готовність до навчання. 7. Процедура визначення психологічної готовності до школи. Варіанти розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-7 річних дітей).

4.2 План групових занять

4.2.1 Денна форма

№	Тема заняття / план
Практичне заняття 1	Тема № 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань. 1. Зародження і становлення психодіагностики як науки. 2. Основні поняття психодіагностики. 3. Психологічний діагноз. 4. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості. 5. Професійно-етичні норми в психодіагностиці. Значення науки для психологічної практики.

Практичне заняття 2	Тема №2.Психодіагностика в психологічній практиці. 1. Психодіагностика та профорієнтаційна робота практичного психолога. 2. Індивідуально-психологічні особливості і професійні здібності. 3. Здійснення заходів профвідбору. 4. Методи професіографії. 5. Критерії успішності професійної діяльності. Професійне консультування.
Практичне заняття 3	Тема № 3. Методи психодіагностики. 1. Методи психодіагностики. 2. Класифікація методів психодіагностики. 2.1 Операціональна класифікація методів. 2.2 Класифікація методів за ступенем впливу психодіагноста на результати дослідження. 2.3 Катетеризація психодіагностичних методів за Б. Г. Ананьєвим. Психодіагностичні завдання.
Практичне заняття 4	Тема №4 Психометричні основи психодіагностики. 1. Переваги і недоліки тестів. 2. Використання тестів 3. Психометричні властивості тестів. 4. Види тестових завдань. 5. Методичне забезпечення тестування. 6. Рекомендації зі складання комплексу тестових методик. Вимоги до психометричної підготовки психолога-психодіагноста.
Практичне заняття 5	Тема №5. Організація і проведення психодіагностичного обстеження. 1. Послідовність проведення обстеження. 2. Ситуативна змінна. 3. Змінна цілі дослідження. 4. Змінна тестового психодіагностичного завдання. 5. Змінна особистості досліджуваного. Змінна особистості діагноста.
Практичне заняття 6	Тема № 6. Нетестові методи психодіагностики. 1. Спостереження як метод психологічного

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

	дослідження. 1.1 Сутність і види спостереження. 1.2 Послідовність здійснення наукового спостереження. 2. Опитувальні методи у психодіагностиці. 2.1. Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного методу 2.5 Телефонне опитування. Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу.
Практичне заняття 7	Продовження теми 1. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні. 1.1 Сутність експертного оцінювання. 1.2 Послідовність експертного оцінювання. 2. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження. 2.1 Сутність контент-аналізу. Контент-аналіз та його етапи у психодіагностиці.
Практичне заняття 8	Тема № 7. Психодіагностика особистості. 1. Періоди дослідження особистості. Особистісні опитувальники, різновиди, характеристика
Практичне заняття 9	Продовження теми Теоретичні концепції особистості та її дослідження.
Практичне заняття 10	Тема №8. Проективні методи в психодіагностиці. 1. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. Історія питання
Практичне заняття 11	Продовження теми 2. Поняття проєкції та її види. Проективні методики, їх види.
Практичне заняття 12	Тема № 9. Психодіагностика мотивації та здібностей. 1. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. 2. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості. Прямі методи діагностики мотиваційної сфери.

Практичне заняття 13	Продовження теми 9 2.1. Проективні методи діагностики мотиваційної сфери. 3. Проблема здібностей. Структура та різновиди здібностей. Діагностика здібностей та інтелекту.
Практичне заняття 14	Тема № 10 Діагностика психічних станів і емоційно-особистісної дезадаптації. 1. Поняття психічного стану та його характеристика. Класифікація психічних станів.
Практичне заняття 15	Продовження теми 10 2. Основні видів психічних станів. Діагностика психічних станів.
Практичне заняття 16	Тема №11. Темперамент і характер. 1. Основні погляди на природу темпераменту. 2. Взаємозв'язок темпераменту з властивостями особистості. 3. Підходи до дослідження темпераменту. 4. Зв'язок характеру з темпераментом. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру та їх поведінкові прояви.
Практичне заняття 17	Тема №12. Психодіагностика самосвідомості. 1. Поняття самосвідомості особистості. 2. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості. Стандартизовані самозвіти.
Практичне заняття 18	Продовження теми 12 3. Нестандартизовані самозвіти. 4. Опитувальник самовідношення. Методи виміру локусу контролю.
Практичне заняття 19	Тема 13. Психодіагностика міжособистісних взаємин. 1. Соціально-психологічні явища в групі. Систематизація методик.
Практичне заняття 20	Продовження теми 13 Методики діагностики міжособистісних взаємин.
Практичне заняття 21	Тема № 14. Особливості психодіагностування дітей дошкільного віку. Готовність до навчання. 1. Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку. Фактори ризику у

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

	дошкільному віці. 2. Психодіагностика готовності до школи. Формування внутрішньої позиції школяра.
Практичне заняття 22	Продовження теми 14 3. Інтелектуальна готовність до шкільного навчання. 4. Вольова готовність до шкільного навчання. 5. Моральна готовність до навчання. 6. Процедура визначення психологічної готовності до школи. Варіанти розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-7 річних дітей).
Практичне заняття 23	Тема №15. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства), підлітків та юнаків. 1. Вікові сприятливі прогностичні фактори та фактори ризику. 2. Завдання і функції шкільної психодіагностики. Психолого-педагогічні проблеми. Класифікація основних <i>психолого- педагогічних проблем</i> .
Практичне заняття 24	Продовження теми 15 3. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства). Особливості психодіагностування підлітків та юнаків.
Практичне заняття 25	Тема №16. Психодіагностування у дорослому (зрілому) віці. Психологічна характеристика дорослості.
Практичне заняття 26 (1 год.)	Продовження теми 16 Особливості застосування психодіагностичних методів стосовно дорослих людей.

4.2.2 Заочна форма

№	Тема заняття / план
Практичне заняття 1	Тема № 1. Психодіагностика як наука та практична галузь знань. 1. Зародження і становлення психодіагностики як науки. 2. Основні поняття психодіагностики. 3. Психологічний діагноз. 4. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості.

	5. Професійно-етичні норми в психодіагностиці. Значення науки для психологічної практики.
	Тема №2. Психодіагностика в психологічній практиці. 1. Психодіагностика та профорієнтаційна робота практичного психолога. 2. Індивідуально-психологічні особливості і професійні здібності. 3. Здійснення заходів профвідбору. 4. Методи професіографії. 5. Критерії успішності професійної діяльності. Професійне консультування.
Практичне заняття 2	Тема №2. Психометричні основи психодіагностики. 1. Переваги і недоліки тестів. 2. Використання тестів 3. Психометричні властивості тестів. 4. Види тестових завдань. 5. Методичне забезпечення тестування. 6. Рекомендації зі складання комплексу тестових методик. Вимоги до психометричної підготовки психолога-психодіагноста.
	Тема № 3. Організація і проведення психодіагностичного обстеження. 1. Послідовність проведення обстеження. 2. Ситуативна змінна. 3. Змінна цілі дослідження. 4. Змінна тестового психодіагностичного завдання. 5. Змінна особистості досліджуваного. Змінна особистості діагноста.
Практичне заняття 3	Тема № 6. Нетестові методи психодіагностики. 1. Спостереження як метод психологічного дослідження. 1.1 Сутність і види спостереження. 1.2 Послідовність здійснення наукового спостереження. 2. Опитувальні методи у психодіагностиці. 2.1 Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного методу.

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

	2.2 Телефонне опитування. 2.3 Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу. 3. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні. 3.1 Сутність експертного оцінювання. 3.2 Послідовність експертного оцінювання. 4. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження. 4.1 Сутність контент-аналізу. Контент-аналіз та його етапи у психодіагностиці.
Практичне заняття 4	Тема №8. Проективні методи в психодіагностиці. 1. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. 2. Історія питання 3. Поняття проєкції та її види. Проективні методики, їх види.
Практичне заняття 5	Тема № 9. Психодіагностика мотивації та здібностей. 1. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики. 2. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості. 2.1 Прямі методи діагностики мотиваційної сфери. 2.2 Проективні методи діагностики мотиваційної сфери. 3. Проблема здібностей. Структура та різновиди здібностей. Діагностика здібностей та інтелекту.

4.3 Завдання для самостійної роботи

Під час вивчення дисципліни студенти отримають бали за такі види робіт:

1. Підготовка до групових занять.
2. Підготовка до написання есе/презентації/словника термінів/ глосарію з дисципліни (вибір студента).
3. Підготовка до аналітичної роботи (продуктивний реферат).
4. Підготовка до контрольної роботи.

1. Підготовка до групових занять. Всього для студентів *денної форми*, навчальним планом передбачено 7 групових занять у 5 семестрі, 18 групових занять у 6 семестрі. Відповідь на занятті оцінюється у 5

семестрі максимум в 5 балів, в 6 – 2 бали; в результаті, працюючи протягом 5 семестру на 7 семінарах, студент має змогу отримати 35 балів, тоді як в 6 семестрі за відповіді на 18 заняттях – 36 балів.

Для студентів *заочної форми* навчання максимальна кількість балів за відповіді на семінарах становить 35 (7 занять*5 балів) балів.

1. Підготовка есе/ презентації/ словника термінів/ глосарію з дисципліни (вибір студента). Відповідно до теоретичних знань, отриманих на лекційному занятті, підготувати презентацію, есе, словник термінів або глосарій дисципліни. Повну версію подати у роздрукованому вигляді. Вимоги до оформлення: інтервал тексту 1,5; розмір шрифту 14 кегль, стиль – Times New Roman, поля верхнє/нижнє – 1,5; ліве – 2,5; праве – 1,5; відступ абзаців – 1,25; жирним виділяти лише тему та назви пунктів лекції. Захист відбувається у вигляді виступу на практичному занятті.

Максимальна кількість балів – 5, як для студентів денної, так і *заочної форм* навчання.

2. Підготовка до аналітичної роботи (продуктивний реферат). Реферат повинен складатися з 3 розділів. Перший розділ є теоретичною частиною, метою його є вивчення об'єкту дослідження. Другий розділ повинен бути присвячений критичному аналізу психодіагностичного інструментарію, яким можна вивчити даний об'єкт. У третьому розділі студент повинен навести аналіз проведення психодіагностичного дослідження зазначеного у темі реферату об'єкту обравши будь-яку з проаналізованих у другому розділі методик. Вибір методики повинен обґрунтувати, результати описати, зробити висновки. Загальне оформлення реферату стандартне (повинен мати зміст, вступ, висновки, перелік опрацьованої літератури тощо): інтервал тексту 1,5; розмір шрифту 14 кегль, стиль – Times New Roman, поля верхнє/нижнє – 1,5; ліве – 2,5; праве – 1,5; відступ абзаців – 1,25; жирним виділяти лише тему та назви пунктів лекції. Захист відбувається у вигляді виступу на практичному занятті.

Максимальна кількість балів – 10 як для студентів денної, так і *заочної форм* навчання.

3. Підготовка до контрольних робіт. Написання контрольної роботи є одним із засобів оцінки знань студентів. Контрольні роботи проводяться відповідно до завершення вивчення модуля дисципліни. Всього робочою програмою передбачено 4 контрольні роботи, кожна з яких має декілька варіантів завдань. Студенти отримують питання відповідно до варіанту і мають 40 хв. на розв'язання завдань. Максимальна кількість балів у 5 семестрі 10 (2 контрольні роботи по 5 балів), у 6

семестрі-9 (3*3) балів.

Підсумкова контрольна робота для студентів *заочної форми* оцінюється в 10 балів максимально.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес повністю забезпечується «Вікова та педагогічна психологія».

I. Технічні засоби навчання:

- 1) ноутбук;
- 2) проектор;
- 3) інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, Microsoft Word, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Поточний контроль

5.1. Питання до контрольної роботи № 1.

1. Коротко охарактеризуйте основні етапи становлення та розвитку психодіагностики як науки.
2. Дайте характеристику донауковому використанню психодіагностичних процедур.
3. Розкрийте сутність розвитку психодіагностики у 19-20 ст.
4. Яку роль відіграв Ф. Гальтон у становленні психодіагностики?
5. Вкажіть особливості становлення психодіагностики у СРСР.
6. Дайте визначення діагностичним факторам психодіагностики.
7. Дайте визначення діагностичним категоріям психодіагностики.
8. Дайте визначення діагностичним ознакам психодіагностики.
9. В яких відношеннях між собою знаходяться діагностичні категорії і діагностичні ознаки?
10. Чим відрізняється психологічна діагностика від медичної, технічної та інших? Дайте визначення психодіагностики.
11. В чому відмінності між «дослідженням» і «обстеженням»?
12. Як співвідносяться між собою психометрика, диференційна психологія і психодіагностика?
13. Що є предметом психодіагностики ?
14. Дайте визначення психологічного діагнозу в психодіагностиці.
15. Визначте основні сфери застосування психодіагностики як засобу вирішення проблем сучасної соціальної практики.
16. Яких професійно-етичних принципів необхідно дотримуватися при проведенні психодіагностичних обстежень?
17. Дайте визначення етичним нормам психодіагностики.
18. Назвіть складові системи професійної орієнтації.
19. Що вивчає професіографія, зміст професіограми?
20. Назвіть основні методи професіографії, особливості їх використання.
21. Що включає процес визначення професійної придатності?
22. Що таке професійне консультування і для чого воно призначено?
23. Порядок проведення профконсультації.
24. Розкрийте поняття ППВ (професійного психологічного відбору). Чим зумовлена необхідність ППВ?
25. Визначте критерії оцінки професійної придатності при профвідборі.
26. Назвіть етапи ППВ.
27. Опишіть зміст ергономічних зведень професіограми.

28. Опишіть зміст демографічних та освітніх зведень професіограми.
29. Опишіть зміст соціально-психологічних зведень професіограми.
30. Опишіть зміст психофізіологічних зведень професіограми.
31. Опишіть зміст ергономічних зведень професіограми.
32. Визначте особливості методу опитування в професіографії.
33. Визначте особливості методу спостереження в професіографії.
34. Визначте особливості методу самоспостереження та самозвіту в професіографії.
35. Визначте особливості експериментального методу в професіографії.
36. Визначте особливості методу аналізу критичних ситуацій в професіографії.
37. Визначте особливості алгоритмічного методу в професіографічному дослідженні.
38. Назвіть критерії успішності професійної діяльності.

2 частина:

1. Чим методика відрізняється від методу?
2. На якій основі ґрунтується операціональна класифікація методик?
3. Чим відрізняються об'єктивні тести від тестів-опитувальників?
4. Що спільного в процедурах стандартизованого спостереження і контент-аналізу документів?
5. Чим методики шкалування відрізняються від тест-опитувальників і проєктивних методик?
6. Охарактеризуйте приборні психофізіологічні методики та апаратурні поведінкові.
7. Охарактеризуйте активний (формуючий) експеримент.
8. Дайте характеристику методу якісного аналізу діяльності.
9. Дайте характеристику стандартизованому аналітичному спостереженню.
10. Опишіть категоризацію психодіагностичних методів Б.Г.Ананьєва.
11. Визначте основні ситуації використання діагностичних даних (результатів психодіагностичного обстеження) та мету, рівень відповідальності в них діагноста.
12. В чому проявляються недоліки використання тестів?
13. В чому проявляються переваги використання тестів?

14. Назвіть основні психометричні властивості тестів, дайте їх визначення і характеристику.
15. Визначте основні умови (фактори) ефективного використання тестів.
16. Визначте психометричні властивості тестів.
17. Перелічіть випадкові фактори, які можуть вплинути на результати тестування.
18. Як співвідносяться валідність і надійність методики?
19. Що таке стимульний матеріал? Назвіть види стимульного матеріалу.
20. Назвіть види тестових завдань.
21. Яким чином здійснюється перевірка надійності і валідності тесту?
22. Як забезпечується достовірність тестових даних в ситуації клієнта і ситуації експертизи?
23. Дайте визначення поняттю «дискримінативність тесту».
24. Назвіть види тестових завдань.
25. Дайте характеристику вербальним та невербальним стимулам як видам тестових завдань.
26. Дайте характеристику відповідним реакціям обстежуваного на тестові стимули (закритим, відкритим та динамічним).
27. Визначте основні типи запитань в найбільш розповсюджених опитувальниках.
28. Наведіть положення (правила) розробки тестових завдань Дж. Гілфорда.
29. Опишіть методичне забезпечення тесту, поясніть його доцільність.
30. Які рекомендації ви можете надати щодо складання комплексу тестових методик?
31. Назвіть основні типи установок на відповіді.
32. Розкрийте вимоги до психометричної підготовки психолога.
33. Розкрийте вимоги до психолога.
34. Що психолог-психометрист повинен вміти?
35. Чому наукова психодіагностика вимагає дотримання обов'язкових правил в процесі психодіагностичного обстеження?
36. Назвіть послідовність проведення обстеження.
37. Назвіть основні фактори, що впливають на об'єктивність діагностичного процесу.
38. Як співвідносяться між собою L-, Q- і T-дані?

39. Виходячи з чого розрізняють основні категорії тестової психодіагностики?

40. Яку роль в процесі обстеження відіграють змінні особистості обстежуваного і дослідника?

41. Розкрийте сутність ситуативної змінної.

42. Розкрийте сутність змінної цілі дослідження.

43. Розкрийте сутність змінної тестового психодіагностичного завдання.

44. Назвіть прийоми та принципи, які використовують при забезпеченні об'єктивності Т-даних.

45. Розкрийте сутність змінної особистості досліджуваного.

46. Основні групи мотивів досліджуваних на їх класифікація (типи обстежуваних).

47. Розкрийте сутність змінної особистості діагноста.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Контрольна робота № 1.

Варіант № 0.

1. Назвіть складові системи професійної орієнтації (2б).

2. Розкрийте поняття ППВ (професійного психологічного відбору).

Чим зумовлена необхідність ППВ? (2 б.).

3. Дайте характеристику методу якісного аналізу діяльності (2б).

4. Дайте характеристику стандартизованому аналітичному спостереженню (2б).

5. Назвіть критерії успішності професійної діяльності (2б).

Затверджено на засіданні кафедри психології. Протокол № 1 від «19» серпня 2022 р.

5.2 Питання до контрольної роботи № 2.

1. Визначте, що може бути предметом спостереження у психологічному дослідженні.
2. Чим відрізняється наукове спостереження від життєвого?
3. Охарактеризуйте основні різновиди спостереження.
4. Вкажіть етапи наукового спостереження.
5. Охарактеризуйте способи і різновиди процедур реєстрації спостережуваного матеріалу.
6. Які типові помилки допускають дослідники при застосуванні методу спостереження?
7. Сформулюйте правила, за умов дотримання яких ефективність методу спостереження підвищується.
8. Охарактеризуйте особливості застосування методу інтерв'ювання у процесі дослідження.
9. Розкрийте зміст кожного етапу організації інтерв'ю.
10. Яких вимог повинен дотримуватись дослідник у процесі проведення інтерв'ю?
11. Розкрийте сутність телефонного інтерв'ювання.
12. Які вимоги висувають до питань для інтерв'ювання?
13. Охарактеризуйте переваги та недоліки методу анкетування.
14. З'ясуйте, які основні види питань застосовують в анкеті.
15. Дайте характеристику етапам підготовки анкет.
16. Поясніть, у чому переваги та недоліки поштового анкетування.
17. Розкрийте зміст діяльності експертів під час експертного оцінювання.
18. Вкажіть причини оцінного суб'єктивізму в процесі експертного оцінювання.
19. Які ефекти впливають на вірогідність результатів експертного оцінювання?
20. Розкрийте сутність кожного етапу контент-аналізу.
21. Вкажіть та охарактеризуйте одиниці контент-аналізу.
22. Назвіть основні періоди дослідження особистості і їх особливості.
23. Дайте визначення поняття «особистісний опитувальник», історія створення, коротка характеристика.
24. Які ви знаєте типи особистісних опитувальників?
25. В чому проявляються особливості емпіричних опитувальників в порівнянні з факторними?
26. Які форми запитань існують у особистісних опитувальниках?

27. В чому проявляється взаємозв'язок теорії особистості і особистісних опитувальників?

28. В чому проявляється проблема достовірності особистісних опитувальників?

29. Назвіть основні теоретичні концепції, в рамках яких розроблялася проєктивна психологія.

30. Розкрийте історичний аспект становлення проєктивного методу психодіагностики.

31. Дайте визначення проєкції, назвіть її основні види.

32. Що спільного для всіх проєктивних методик (ознаки)?

33. Назвіть сильні і слабкі сторони використання проєктивних методик для дослідження особистості.

34. Назвіть основні види проєктивних методик, наведіть приклади, дайте коротку характеристику.

35. Дайте визначення поняттю «апперцепція», зв'язок з поняттям «проєкція».

36. Наведіть класифікацію проєктивних методик Франка.

37. Поясніть сутність конститутивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

38. Поясніть сутність конструктивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

39. Поясніть сутність катартичних проєктивних методик. Наведіть приклад.

40. Поясніть сутність рефрактивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

41. Поясніть сутність експресивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

42. Поясніть сутність імпресивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

43. Поясніть сутність адитивних проєктивних методик. Наведіть приклад.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Контрольна робота № 2.

Варіант № 0.

1. Охарактеризуйте основні різновиди спостереження (1б.).
2. Вкажіть причини оцінного суб'єктивізму в процесі експертного оцінювання (1 б.).
3. Поясніть сутність імпресивних проєктивних методик. Наведіть приклад (1б)

Затверджено на засіданні кафедри психології Протокол № 1 від «19» серпня 2022 р.

5.3 Питання до контрольної роботи № 3.

1. В чому проявляються особливості узагальнених мотивів. Чим вони відрізняються від конкретних?
2. Який взаємозв'язок між потребою, мотивом і мотивацією?
3. Назвіть основні сучасні теорії мотивації, індикатори мотивації.
4. Якими методами здійснюється діагностика мотиваційної сфери особистості?
5. Дайте характеристику прямим методам психодіагностики мотивації особистості. Їх недоліки і переваги.
6. Дайте характеристику проєктивним методам психодіагностики мотивації особистості. Їх недоліки і переваги.
7. Охарактеризуйте преєктивний (метод діагностики мотивації) метод діагностики мотивів через характеристику перешкод.
8. Охарактеризуйте преєктивний (метод діагностики мотивації) метод діагностики мотивів за допомогою когнітивних оцінок.
9. Охарактеризуйте преєктивний (метод діагностики мотивації) метод діагностики мотивації через перекручування об'єкта перцепції.
10. Охарактеризуйте преєктивний (метод діагностики мотивації) малюнковий тест фрустрації Розенцвейга.
11. Охарактеризуйте опитувальник для виміру результуючої тенденції мотивації досягнення А. Мехрабіана (RAM) як варіант прямого методу діагностики мотивації.
12. Охарактеризуйте опитувальник «Список особистісних переваг» А. Едвардса як варіант прямого методу діагностики мотивації.
13. Охарактеризуйте опитувальник для виміру афіліативної тенденції і чутливості до відкидання А. Мехрабіана як варіант прямого методу діагностики мотивації.

14. Чим діагностика навчальних досягнень відрізняється від діагностики розумових здібностей?
15. Як формується соціально-психологічний норматив?
16. Назвіть субтести Векслера і поясніть їх призначення.
17. Чим відрізняються завдання тестів Равена (прогресивні матриці) від тестів інтелекту Айзенка?
18. Назвіть і поясніть основні факторні теорії інтелекту.
19. Дайте характеристику тестів інтелекту Амтхауера.
20. Дайте характеристику тесту Равена (прогресивні матриці). Особливості існуючих варіантів тесту.
21. Дайте характеристику тесту Векслера. Особливості тесту.
22. Оцінка інтелекту в тестах Альфреда Біне та Термена.
23. Яке місце займають психічні стани в структурі психічних явищ особистості?
24. В чому проявляються відмінності існуючих класифікацій психічних станів?
25. Дайте визначення психічного стану. На яких структурних рівнях необхідно вивчати психічні стани для забезпечення об'єктивності?
26. В чому проявляються відмінності між поняттями «фізіологічний стрес» і «психологічний стрес»? Стадії стресу за Г.Сельє.
27. Вкажіть змістові відмінності між поняттями «стрес» і «фрустрація».
28. Назвіть основні методи вивчення психічних станів.
29. Дайте характеристику методиці визначення психофізіологічних показників як методу вивчення психічних станів.
30. Дайте характеристику методиці визначення суб'єктивної оцінки стану як методу вивчення психічних станів.
31. Дайте характеристику опитувальникам суб'єктивного шкалування як методу вивчення психічних станів. Наведіть приклади.
32. Дайте характеристику методикам дослідження показників психічних функцій (особливо пізнавальних процесів) як методу вивчення психічних станів. Наведіть приклади.
33. Назвіть основні теорії темпераменту. Основні підходи до дослідження темпераменту.
34. Взаємозв'язок темпераменту з типами ВНД. Основні властивості НС.
35. В чому проявляється взаємозв'язок темпераменту з іншими властивостями особистості.
36. Назвіть основні типи будови тіла за Е. Кречмером та відповідні їм типи темпераменту.

37. Назвіть основні підходи до дослідження темпераменту. Їх особливості.

38. Особливості структурного підходу дослідження темпераменту. Наведіть приклади методик.

39. Особливості типологічного підходу дослідження темпераменту. Наведіть приклади методик.

40. Дайте характеристику циклотиміків (гіпоманіки, син тонні, важкокровні) за Е. Кречмером.

41. Дайте характеристику шизотиміків (гіперастеніки, шизотимні, анестетики) за Е. Кречмером.

42. Наведіть типологію особистості К.-Г. Юнга.

43. Дайте характеристику типів темпераменту. Основні методики дослідження темпераменту.

44. Дайте характеристику типів акцентуацій характеру. Основні методики дослідження характеру та його акцентуацій.

45. Дайте визначення самосвідомості особистості, назвіть основні і функції та утворення самосвідомості.

46. На яких особистісних рівнях може здійснюватися самоусвідомлення?

47. Назвіть основні теоретичні і методологічні проблеми, які необхідно враховувати при розробці та використанні тестів психодіагностики самосвідомості.

48. В чому складність будови я-концепції. Рівні я-концепції.

49. Назвіть основні групи методик для психодіагностики самосвідомості.

50. В чому проявляються недоліки і переваги використання різних груп методик для психодіагностики самосвідомості?

51. Дайте характеристику стандартизованим самозвітам як методу дослідження самосвідомості. Наведіть приклади.

52. Дайте характеристику нестандартизованим самозвітам як методу дослідження самосвідомості. Наведіть приклади.

53. Дайте характеристику опитувальнику самовідношення В. В. Століна як методу дослідження самосвідомості.

54. Дайте характеристику методу виміру локусу контролю Дж. Роттера як методу дослідження самосвідомості. Наведіть приклади.

55. Дайте характеристику шкалі «я-концепції» Теннессі як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься?

56. Дайте характеристику *контрольних списків* як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься?

57. Дайте характеристику тесту двадцяти тверджень на самовідношення як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик відноситься шкала?

58. Дайте характеристику ідеографічних методик як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься?

59. Дайте характеристику проєктивних технік як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься?

60. Дайте характеристику методики «Символічні завдання на виявлення «соціального Я» як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься?

61. Назвіть ознаки малої групи.

62. Що включає в себе психологічне вивчення групи?

63. Які ви знаєте критерії, що використовуються в основі систематизації методик діагностики міжособистісних взаємин?

64. Назвіть основні групи методик діагностики міжособистісних взаємин.

65. Вкажіть недоліки і переваги різних груп методик діагностики міжособистісних взаємин.

66. Дайте характеристику методикам діагностики міжособистісних взаємин на основі суб'єктивних переваг. Наведіть приклади методик.

67. Дайте характеристику методикам непрямої оцінки міжособистісних взаємин. Наведіть приклади методик.

68. Дайте характеристику методикам спостереження й експертної оцінки інтерпретації. Наведіть приклад.

69. Дайте характеристику методикам діагностики індивідуально-особистісних властивостей, що впливають на міжособистісні взаємини. Наведіть приклади методик.

70. Дайте характеристику методикам дослідження суб'єктивного відображення міжособистісних взаємин. Наведіть приклади методик.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Контрольна робота № 3.

Варіант № 0.

1. Особливості типологічного підходу дослідження темпераменту. Наведіть приклади методик (16).

2. Дайте характеристику ідеографічних методик як методу дослідження самосвідомості. До якого типу методик шкала відноситься? (1 б.).

3. Дайте характеристику методикам непрямої оцінки міжособистісних взаємин. Наведіть приклади методик. (16)

Затверджено на засіданні кафедри психології Протокол № 1 від «19» серпня 2022 р.

5.4 Питання до контрольної роботи № 4.

1. Чому необхідно враховувати вікові особливості людини у процесі діагностичної роботи психолога?

2. Охарактеризуйте фактори ризику що впливають на психічний розвиток дошкільника.

3. Які фактори є сприятливими для розвитку дошкільників, дітей молодшого шкільного віку, підлітків, юнаків?

4. Проаналізуйте цілі психодіагностичного дослідження дітей.

5. Якими факторами визначається обґрунтований вибір методів, що забезпечать ефективність психодіагностичного дослідження?

6. Проаналізуйте особливості психодіагностики дітей-дошкільників.

7. Обґрунтуйте необхідність психодіагностики готовності дітей до школи.

8. Зробіть порівняльну характеристику різних підходів до розуміння сутності і змісту психодіагностики готовності до школи.

9. Як психодіагностичне забезпечення освітніх і виховних задач розподіляється між педагогом і психологом?

10. Назвіть окремі підходи до диференційованого навчання і опишіть роль психодіагностики в кожному з них.

11. Чому діагностика сформованості навчальних навичок не є достатньою для визначення рівня готовності до школи?

12. На яких теоретико-методичних принципах ґрунтується комплекс методик, розроблених А.Венгером?

13. Назвіть і охарактеризуйте варіанти розвитку 6-7-літніх дітей.

14. Охарактеризуйте фактори ризику що впливають на психічний розвиток підлітка, дитини молодшого шкільного віку.

15. Які фактори є сприятливими для розвитку дітей молодшого шкільного віку, підлітків, юнаків?

16. Проаналізуйте особливості психодіагностики дітей молодшого шкільного віку.
17. Охарактеризуйте особливості психодіагностики підлітків.
18. Охарактеризуйте особливості психодіагностики юнаків.
19. Розкрийте психологічні особливості періоду дорослості.
20. Укажіть особливості психодіагностики дорослих людей.
21. Поясніть, у чому полягають обмеження при застосуванні особистісних тестів для дорослих людей у психодіагностиці дітей.
22. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження пізнавальної сфери зрілої особистості. Обґрунтуйте свій вибір.
23. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження спеціальних здібностей зрілої особистості. Обґрунтуйте свій вибір.
24. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження емоційної сфери зрілої особистості. Обґрунтуйте свій вибір.
25. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження сфери міжособистісних стосунків зрілої особистості. Обґрунтуйте свій вибір.
26. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження відповідності обраної професії потребам, інтересам, цінностям, професійному самоваизначенню особистості. Обґрунтуйте свій вибір.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Контрольна робота № 4.

Варіант № 0.

1. Поясніть, у чому полягають обмеження при застосуванні особистісних тестів для дорослих людей у психодіагностиці дітей (1б).
2. Зробіть порівняльну характеристику різних підходів до розуміння сутності і змісту психодіагностики готовності до школи (1 б.).
3. Запропонуйте психодіагностичний інструментарій для дослідження відповідності обраної професії потребам, інтересам, цінностям, професійному самовизначенню особистості. Обґрунтуйте свій вибір (1б).

Затверджено на засіданні кафедри психології Протокол № 1 від «19» серпня 2022 р.

5.5 Питання до підсумкової контрольної роботи (заочна форма).

Теоретичні питання

1. Зародження і становлення психодіагностики як науки.
2. Основні поняття психодіагностики. Психологічний діагноз.
3. Професійно-етичні норми в психодіагностиці.
4. Методи психодіагностики.
5. Класифікація методів психодіагностики.
6. Категоризація психодіагностичних методів за Б. Г. Ананьєвим.
7. Переваги і недоліки тестів. Використання тестів.
8. Психометричні властивості тестів.
9. Методичне забезпечення тестування.
10. Правила (рекомендації) складання комплексу тестових методик.
11. Вимоги до психометричної підготовки спеціаліста (соціального працівника, психолога).
12. Послідовність проведення психодіагностичного обстеження.
13. Спостереження як метод психологічного дослідження.
14. Опитувальні методи у психодіагностиці.
15. Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного методу.
16. Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу.
17. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні.
18. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження.
19. Особистісні опитувальники.
20. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики.
21. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості.
22. Прямі методи діагностики мотиваційної сфери.
23. Проективні методи діагностики мотиваційної сфери.
24. Діагностика здібностей та інтелекту.
25. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології. Проективні методики, їх види.
26. Діагностика психічних станів.
27. Підходи до дослідження темпераменту. Психодіагностика темпераменту.
28. Діагностика акцентуацій характеру.
29. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості.
30. Стандартизовані самозвіти.
31. Нестандартизовані самозвіти.
32. Опитувальник самовідношення.

33. Методи виміру локусу контролю.
34. Методики діагностики міжособистісних взаємин.
35. Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку. Фактори ризику у дошкільному віці.
36. Психодіагностика готовності до школи.
37. Психолого-педагогічні проблеми. Класифікація основних психолого-педагогічних проблем.
38. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства).
39. Особливості психодіагностування підлітків та юнаків.
40. Особливості застосування психодіагностичних методів стосовно дорослих людей.

Ситуаційні задачі:

1. *Ситуаційна задача.* З Луганської та Донецької області до м. Миколаєва переїхали біженці. Соціальному працівнику необхідно визначити їх психічний стан та рівень дезадаптації. Що треба зробити?
2. *Ситуаційна задача.* Педагог почав помічати, що з учнем коїться щось недобре. Він почав пропускати уроки, успішність навчання впала. Його сім'я стверджує, що з ним все гаразд. Педагог звернувся до психолога з проханням продіагностувати учня. Які проєктивні методики можна при цьому використати?
3. *Ситуаційна задача.* Батьки Сашка хочуть віддати його до школи в 6-річному віці. Він читає, пише, але його важко змусити це робити. Батькам порадили повести дитину до психолога. Які методики необхідно провести, аби виявити готовність дитини до школи?
4. *Ситуаційна задача.* Молода пара Андрій та Олена мають часті конфлікти через те, що не можуть раціонально розподілити кошти, Андрій весь час витрачає гроші на нові гаджети, щоб виділитися серед співробітників, а Олена всю зарплату віддає на турпоходи та концерти. Вони не знають, як вирішити проблему.
5. *Ситуаційна задача.* До шкільного психолога звернулась старшокласниця, учениця 11 класу загальноосвітньої школи. Вона вже закінчує школу, скоро потрібно вступати до ВУЗу, а дівчина досі не вирішила ким вона хоче стати в майбутньому і що в неї краще вийде. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики для вирішення даної ситуації.
6. *Ситуаційна задача.* До штатного психолога організації звернувся начальник відділу, який стурбований низьким рівнем працездатності працівників і просить надати практичні поради щодо його підвищення. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики для визначення рівня

мотивації співробітників. Надайте практичні поради щодо підвищення мотиваційного рівня роботи та заохочення людей до праці.

7. *Ситуаційна задача.* 47-річна жінка прийшла на психологічну консультацію і замість того, щоб розповідати про проблему, яка привела її сюди, вона допитувалася у психолога про езотерику, екстрасенсоріку, психодіагностику. Коли психолог їй розповідав про дані напрями, жінка постійно намагалася перебити співбесідника і вставити щось своє. До якої групи обстежуваних належить ця жінка? Яка мета у неї?

8. *Ситуаційна задача.* Дарині через рік треба вступати до ВНЗ. Батьки наполягають на тому, щоб вона вступила до економічного університету, але дівчина зовсім не цікавиться математичними науками. Вчитель наполіг, щоб вони звернулись до психолога. Які методики необхідно провести психологу, аби допомогти дівчині виявити схильність до певної професійної діяльності?

9. *Ситуаційна задача.* Професор Київського університету під час наукових досліджень у своїй лабораторії постійно проговорює вголос кожну свою операцію. Після проведення досліду він відразу все записує на диктофон. Навіщо він це робить? Який метод професіографії він при цьому використовує?

10. *Ситуаційна задача.* Підліток Владислав мав мрію стати відомим музикантом. Якщо людина талановита, то вона талановита у всьому, навчання у гімназії та уроки вокалу давалися йому дуже легко. Але місяць тому усе згасло, хлопець втратив інтерес до всього, закинув навчання і не йде до мрії, бо каже, що цього все одно не буде і старатися нема чого. Батьки не знають, що робити, куди поділася мотивація дитини стати успішним.

11. *Ситуаційна задача.* До психолога звернувся стурбований батько, який хоче віддати свою дитину до школи у сім років. Він не впевнений, що його син готовий піти до школи. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики, для вирішення даного питання.

12. *Ситуаційна задача.* До шкільного психолога у юридичному ліцеї вирішив звернутися 10-тикласник Михайло (16 р.), з метою визначення своїх професійних здібностей. Він не впевнений у тому, що професії типу «людина-людина» йому підходять, адже він сором'язливий, не має значних задатків у комунікативній сфері та має проблеми зі знаходження спільної мови з людьми. Чи підходять Михайлу професії циклу людина-людина?

13. *Ситуаційна задача.* Існує колектив, в якому часто відбуваються непорозуміння та різного роду сутички, колектив не згуртований. За

допомогою якої методики можна визначити структуру міжособистісних відносин?

14. *Ситуаційна задача.* У колективі останнім часом проявляється напружена емоційна атмосфера. Які психодіагностичні методики дозволять визначити мікроклімат даного колективу?

15. *Ситуаційна задача.* Сергій – типовий непосида, на уроках постійно крутиться, розмовляє з сусідом. Говорить дуже швидко. Хода рвучка, підстрибом. Легко захоплюється якою-небудь справою, але швидко байдуже. На зауваження вчителя не реагує. За допомогою яких методик можна визначити тип його темпераменту, щоб знайти до хлопця підхід?

16. *Ситуаційна задача.* Людмила, матір 6-річної Оленки звернулася до психолога з проханням продіагностувати свою дитину та дізнатися рівень готовності Оленки до школи. Адже Людмила впевнена, що її дитина вже у цьому році може йти до школи, проте батько наполягає віддати дівчинку до школи лише через рік, спираючись на те, що Оленка ще не готова до шкільного життя. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики для вирішення даного питання.

17. *Ситуаційна задача.* До психолога звернулися батьки, які хочуть віддати свою доньку після закінчення школи на філологічний факультет, але вона має бажання стати великим дизайнером та вступити до Інституту Сучасного Мистецтва. Батьки вважають, що психолог допоможе їм переконати доньку. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики для визначення переважаючих схильностей доньки. Визначте необхідність проведення консультативної бесіди з батьками.

18. *Ситуаційна задача.* До психолога звернувся безробітний. Раніше Олексій Петрович був керівником будівельної фірми, проте, з появою конкурентів йому довелося закрити свою справу. Причину своїх невдач він вбачає в тому, що боїться ризикувати. Зараз він вже не вірить, що може бути успішним бізнесменом. У всіх своїх починаннях він боїться негативного результату, тобто провалу. Запропонуйте методики діагностики мотиваційної сфери, щоб допомогти Олексію Петровичу повернути свій успіх, повірити у свої сили та самоствердитися.

19. *Ситуаційна задача.* До психолога звернулася стурбована мати, яка помічає у свого сина, якому 10 років прояви агресії і не знає як вирішити це питання. Запропонуйте зручні психодіагностичні методики для визначення рівня агресії та її причин.

20. *Ситуаційна задача.* Батьки Катерини хочуть дізнатися про здібності своєї доньки, адже в їх сім'ї є музиканти і художники. Які методики необхідно провести психологу аби діагностувати здібності дівчини?

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність - 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна – **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Підсумкова контрольна робота

Варіант № 0.

1. Послідовність проведення психодіагностичного обстеження (3б).

2. Спостереження як метод психологічного дослідження (3 б.).

3. *Ситуаційна задача.* Існує колектив, в якому часто відбуваються непорозуміння та різного роду сутички, колектив не згуртований.

За допомогою якої методики можна визначити структуру міжособистісних відносин? Обґрунтуйте свій вибір. (4б).

Затверджено на засіданні кафедри психології Протокол № 1 від «19» серпня 2022 р.

6. Підсумковий контроль

6.1. Підсумковий контроль (іспит)

Перелік питань підсумкового контролю(екзамен)

1. Зародження і становлення психодіагностики як науки.
2. Основні поняття психодіагностики.
3. Психологічний діагноз.
4. Особливості сучасної психодіагностики та її можливості.
5. Професійно-етичні норми в психодіагностиці.
6. Методи психодіагностики.
7. Класифікація методів психодіагностики.
8. Операціональна класифікація методів.
9. Класифікація методів за ступенем впливу психодіагноста на результати дослідження.
10. Категоризація психодіагностичних методів за Б.Г. Ананьєвим.
11. Психодіагностичні завдання.
12. Переваги і недоліки тестів.
13. Використання тестів.
14. Психометричні властивості тестів.
15. Види тестових завдань.
16. Методичне забезпечення тестування.
17. Правила (рекомендації) складання комплексу тестових методик.
18. Вимоги до психометричної підготовки спеціаліста (соціального працівника, психолога).
19. Послідовність проведення психодіагностичного обстеження.
20. Ситуативна змінна.
21. Змінна цілі дослідження.
22. Змінна тестового психодіагностичного завдання.
23. Змінна особистості досліджуваного.
24. Змінна особистості діагноста.
25. Психодіагностика та профорієнтаційна робота практичного психолога.
26. Індивідуально-психологічні особливості і професійні здібності.
27. Здійснення заходів профвідбору.
28. Методи професіографії.
29. Критерії успішності професійної діяльності.
30. Професійне консультування.
31. Спостереження як метод психологічного дослідження.
32. Сутність і види спостереження.
33. Послідовність здійснення наукового спостереження.
34. Опитувальні методи у психодіагностиці.
35. Інтерв'ювання як різновид усного опитувального діагностичного

методу.

36. Телефонне опитування.

37. Анкетування як різновид письмового опитувального діагностичного методу.

38. Експертне оцінювання у психологічному дослідженні.

39. Сутність експертного оцінювання.

40. Послідовність експертного оцінювання.

41. Контент-аналіз як експертно-діагностична процедура психологічного дослідження.

42. Сутність контент-аналізу.

43. Контент-аналіз та його етапи у психодіагностиці.

44. Періоди дослідження особистості.

45. Особистісні опитувальники.

46. Теоретичні концепції особистості та її дослідження.

47. Мотивація як об'єкт психологічної діагностики.

48. Методи діагностики мотиваційної сфери особистості.

49. Прямі методи діагностики мотиваційної сфери.

50. Проективні методи діагностики мотиваційної сфери.

51. Проблема здібностей. Структура та різновиди здібностей.

52. Діагностика здібностей та інтелекту.

53. Сучасні теоретичні концепції в проективній психології.

54. Історія становлення проективного методу в психодіагностиці.

55. Поняття проекції та її види.

56. Проективні методики, їх види.

57. Поняття психічного стану та його характеристика.

58. Класифікація психічних станів.

59. Основні видів психічних станів.

60. Діагностика психічних станів.

61. Основні погляди на природу темпераменту.

62. Взаємозв'язок темпераменту з властивостями особистості.

63. Підходи до дослідження темпераменту. Психодіагностика темпераменту.

64. Типове та індивідуальне в характері, зв'язок темпераментом. Психодіагностика характеру та темпераменту.

65. Акцентуації характеру та їх поведінкові прояви. Діагностика акцентуацій характеру.

66. Поняття самосвідомості особистості.

67. Методологічні проблеми вивчення самосвідомості.

68. Стандартизовані самозвіти.

69. Нестандартизовані самозвіти.

70. Опитувальник самовідношення.

71. Методи виміру локусу контролю.

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

72. Соціально-психологічні явища в групі.
73. Систематизація методик виміру міжособистісних взаємин.
74. Методики діагностики міжособистісних взаємин.
75. Соціально-психологічні особливості діагностування дітей дошкільного віку. Фактори ризику у дошкільному віці.
76. Психодіагностика готовності до школи.
77. Формування внутрішньої позиції школяра.
78. Інтелектуальна готовність до шкільного навчання.
79. Вольова готовність до шкільного навчання.
80. Моральна готовність до навчання.
81. Процедура визначення психологічної готовності до школи.
82. Варіанти розвитку дітей старшого дошкільного віку (6-7 річних дітей).
83. Вікові сприятливі прогностичні фактори та фактори ризику.
84. Завдання і функції шкільної психодіагностики.
85. Психолого-педагогічні проблеми. Класифікація основних *психолого-педагогічних проблем*.
86. Особливості психодіагностування дітей молодшого шкільного віку (на етапі зрілого дитинства).
87. Особливості психодіагностування підлітків та юнаків.
88. Психологічна характеристика дорослості.
89. Особливості застосування психодіагностичних методів стосовно дорослих людей.
90. Значення психодіагностичної науки для психологічної практики.

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Рівень вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 05 – Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 «Психологія»

Навчальна дисципліна - **ПСИХОДІАГНОСТИКА**

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ №1

1. Зародження і становлення психодіагностики як науки (13 балів).
2. Спостереження як метод психологічного дослідження (13 балів).
3. Основні погляди на природу темпераменту. Методики дослідження темпераменту (14 балів).

Затверджено на засіданні кафедри психології (протокол № 1 від 19.08.2022 року)

Завідувач кафедри
Екзаменатор

І. П. Лисенкова
І. В. Астремська

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

7.1 Денна форма навчання:

5 семестр

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці ко-	Кількість заходів	Сума балів
5 семестр			
Відповіді на групових заняттях	10	7	70
Написання контрольної роботи	15	1	15
Есе «Місце та роль психодіагностики в психологічній практиці».	15	1	15
Всього			100
6 семестр			
Відповіді на групових заняттях	1	25	25
Написання контрольних робіт	3	4	12
Розробка презентації та виступу на конференції.	5	1	5
Розробка психограми професії практичного психолога	3	1	3
Аналітична робота (продуктивний реферат)	15	1	15
Загальна кількість балів			60
Екзамен у VI семестрі			40
Всього			100

7.2 Заочна форма навчання

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці ко-	Кількість заходів	Сума балів
7-9 триместр			
Відповіді на групових заняттях	5	7	35
Написання контрольної роботи	10	1	10

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

Розробка презентації та виступу на конференції.	5	1	5
Аналітична робота (продуктивний реферат)	10	1	10
Загальна кількість балів			60
Екзамен у IX семестрі			40
Всього			100

7.3 Пояснення до умов визначення рейтингу

Денна форма 5 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
<u>1. Бали за відповіді на групових заняттях</u>	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	<u>13-15</u>
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	<u>9-12</u>
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	<u>5-8</u>

Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	<u>2-4</u>
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	<u>0-1</u>
2. Бали за написання контрольної роботи Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	зниження оцінки
3. Есе «Місце та роль психодіагностики в психологічній практиці»	
Повнота письмової відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал (6-15б.)
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	зниження оцінки (0-5б.)

6 семестр

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
<u>1. Бали за відповіді на групових заняттях</u>	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить	<u>1</u>

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	<u>0</u>
2. Бали за написання контрольних робіт Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	Зниження оцінки
3. Аналітична робота (продуктивний реферат)	
Правильно описана теоретична частина та підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків.	13-15
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків. незначні помилки у розрахунках.	10-12
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, незначні помилки у розрахунках.	7-9
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, численні помилки у розрахунках.	4-6
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, недоречне використання формул, помилки у розрахунках.	1-3

1. Розробка презентації та виступу на конференції	
Актуальність та новизна дослідження, представленого у презентації	1
Науковий стиль та грамотна побудова виступу на конференції	1
Наочність, зрозумілість і структурованість матеріалів презентації	1
Відповіді на питання після виступу	2
5. Розробка психограми професії практичного психолога	
Повнота письмової відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал (2-36.)
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	зниження оцінки (16.)

Заочна форма

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	4

**Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Психодіагностика»**

Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	3
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	1
2. Бали за написання контрольних робіт Бальна оцінка, відображена на кожному питанні варіанту контрольної	
Повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.	максимальний бал за питання
Відповідь не повна, не містить аргументів, неправильне застосування теоретичних знань у вирішенні практичних питань.	зниження оцінки
3. Аналітична робота (продуктивний реферат)	
Правильно описана теоретична частина та підібрані методики для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків.	9-10
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, ведення точних розрахунків. незначні помилки у розрахунках.	7-8
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, недотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне	5-6

використання формул, незначні помилки у розрахунках.	
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, доречне використання формул, численні помилки у розрахунках.	3-4
Правильно описана теоретична частина та підібрана методика для діагностики, дотримання вимог щодо характеристики та кількості вибірки, недоречне використання формул, помилки у розрахунках.	1-2
4. Розробка презентації та виступу на конференції	
Актуальність та новизна дослідження, представленого у презентації	1
Науковий стиль та грамотна побудова виступу на конференції	1
Наочність, зрозумілість і структурованість матеріалів презентації	1
Відповіді на питання після виступу	2

Оцінювання знань студента під час заліку чи екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посиляючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та

прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності висвітлюваних питань. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущенні значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

8. Рекомендовані джерела інформації

8.1. Основні:

1. Галян І.М. Психодіагностика: Навчальний посібник / І.М.Галян. - К.: «Академвидав», 2018. – 464с. (Серія «Альма-матер».) 2-ге видання, стереотипне
2. Корольчук М.С. Психодіагностика / М.С. Корольчук, В.І. Осьодло. – Київ. : Ельга; Ніка-Центр, 2018. – 400 с.
3. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навч.пос. для студ. вищ. навч. Закл. / В.Ф. Моргун, І.Т. Тітов. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. – 464с.
4. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. / Л.Г. Терлецька. –К.: Главник, 2019. – 144с. – (серія «Психол. інструментарій»)
5. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М. Чала, А.М. Шахрайчук. – Харків: НТУ «ХПІ», 2018. – 246 с.

8.2 Додаткові:

1. Булах І.С. Створюємо якісний тест: навч. посіб. для викладачів, учителів та методистів / І.С. Булах, М.Р. Мруга. – К.: Майстер-клас, 2018. – 160с.
2. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська, О.В. Федан. – К.: Педагогічна думка, 2018. – 219 с.
3. Корольчук М.С.,Осьодло В.І. Психодіагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг.ред. М.С. Корольчука.-К.:Ельга, Ніка-центр, 2017.-400с.
4. Кухар Л.О. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2019. – 182 с.
5. Малхазов О.Р. Професійний відбір та впровадження новітніх технічних засобів у роботі з персоналом / О.Р. Малхазов, О.М. Кокун // Соціальна психологія. – 2019. – № 4(12). – С. 84-90.
6. Матейко Н.М. Основи психодіагностики: інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи. – ІваноФранківськ: Симфонія форте, 2018. – 80 с.
7. Психодіагностика. Навчальний посібник для студентів соціологів / уклад. Ю.В. Кушнір; відпов. ред. В. П. Кушнір– Донецьк: КиЦ, 2019. – 346 с.

8. Самошкіна Л.М. Психодіагностика: Навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред. чл.-кор. АПН України, професора Е.Л. Носенко. – Д.: Вид-во ДНУ, 2017. – 448 с.

9. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Скребець. – К.: Слово, 2018. – 192 с.

10. Фурман А.В. Психодіагностика особистісної адаптованості: [наукове видання] / А.В. Фурман. – 3-є, скор. – Тернопіль, 2018. - 64 с.

8.3 Інформаційні ресурси:

1. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посіб. / О. І. Галян, І. М. Галян. – К.: Академвидав, 2019. – 398 с.// режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/439914.pdf

2. Чернілевський Д. В. (2018) Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник. АМСКП, Вінниця// режим доступу: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/chernylevskyy_mnd_2017.pdf

Виробничо-практичне видання

Методична серія. Випуск 423

***Ірина Володимирівна
АСТРЕМСЬКА***

ПСИХОДІАГНОСТИКА

**Методичні рекомендації до вивчення
навчальної дисципліни**

Для спеціальності 053 Психологія

Редактор О. Михайлова

*Комп'ютерна верстка, дизайн обкладинки К. Гросу-Грабарчук
Друк С. Волинець. Фальцювально-палітурні роботи О. Мішалкіна.*

Підп. до друку 23.12.2024.

Формат 60х84 ¹/₁₆. Папір офсет.

Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.

Ум. друк. арк. 3,2. Обл.-вид. арк. 2.

Тираж 50 пр. Зам. № 6638.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Тел.: 8 (0512) 50–03–32, 8 (0512) 76–55–81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2020.